

Er ref: KN2025/01122
Johan Malinen
johan.malinen@regeringskansliet.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Vår ref: R:SI202558
Johan Bruce

johan.bruce@skogsindustrierna.se

Yttrande över remiss av En ny förordning om ursprungsgarantier för energi

Sammanfattning

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att yttra sig om regeringens förordning om ursprungsgarantier för energi. Sammanfattningsvis motsätter sig Skogsindustrierna att det finns ett krav att egenanvänd el måste annulleras av producenten och anser att kravet ska strykas ur förordningen. Kravet baseras på en felaktig uppfattning om att det annars skulle finnas risk för dubbelräkning. Någon risk för dubbelräkning finns inte. Det finns ingen skrivning i förnybartdirektivets artikel 19 eller standarden CEN-EN 16325 som kräver att ursprungsgarantier märkta med egenanvänd el måste annulleras av producenten motsvarande den förbrukade elen inom det icke-koncessionspliktiga nätet. CEN-EN 16325 ställer endast krav på att ursprungsgarantier som utfärdas för egenanvänd el måste märkas upp för att kunna särskiljas från ursprungsgarantier som utfärdas för el som har gått ut på ett distributions- eller transmissionsnät.

Skogsindustriernas yttrande

Bakgrund

Svenska papper- och massabruk producerade 2023 6,3 TWh el från biomassa i sina mottrycks- och kondensatorer. I ett integrerat bruk (gör både papper och massa) står elproduktionen typiskt för mellan 30-70% av elanvändningen. I ett avsalumassabruk (tillverkar endast pappersmassa) kan elproduktionen vara upp till 70% större än den interna elanvändningen och bruket är därmed en nettoproducent av el. Mekaniska pappersbruk har normalt en mindre andel intern elproduktion. Det finns 45 pappers- och massabruk i Sverige. Av dem har 27 bruk egen elproduktion inom bruket. Endast fem massabruk har en elproduktion som på årsbasis överstiger egenanvändningen, vilket 2023 motsvarade 960 GWh.

Värdet på en ursprungsgaranti från biobaserad el har de senaste åren varierat mellan 10–90 kr/MWh, vilket innebär att det potentiella värdet på ursprungsgarantier från svenska pappers- och massabruk är mellan 60-540 miljoner kronor årligen. Skulle endast den elproduktion som översteg egenanvändningen få säljas på marknaden skulle det motsvara mellan 50 och 500 miljoner kronor per år i uteblivna intäkter för branschen som helhet.

All förnybar elproduktion bidrar till att stärka elsystemet och minskar behovet av fossil elproduktion. Att elproduktionen sker på samma plats och i samma icke-koncessionspliktiga nät som elanvändningen sker minskar inte nyttan av elproduktionen. Det är därför orimligt att elproduktion i pappers- och massabruk som matas ut på ett icke-koncessionspliktigt nät ska behandlas annorlunda än elproduktion som är anslutna direkt till ett koncessionspliktigt nät.

Det finns ingen risk för dubbelräkning

I förordningen föreslås att ursprungsgarantier märkta med egenanvänd el måste annulleras av producenten motsvarande den förbrukade elen inom det icke-koncessionspliktiga nätet. Orsaken till att det i förordningen föreslås att ursprungsgarantier för egenanvänd el måste annulleras av producenten baseras på en felaktig uppfattning om att det annars skulle finnas risk för dubbelräkning. Som skäl för att egenanvänd el måste annulleras anges att:

"Det är i sådana situationer inte möjligt för tillsynsmyndigheten att kontrollera om det förnybara värdet hos den producerade elen utnyttjas av två olika aktörer, dvs. dels av elproducenten, dels av den som annullerar ursprungsgarantin. För att säkerställa att samma energienhet från förnybara energikällor endast beaktas en gång och upprätthålla förtroendet för det svenska systemet för ursprungsgarantier bör elproducenten vara skyldig att annullera ursprungsgarantier för sådan el som förbrukas utan att den matas in i ett elnät som omfattas av nätkoncession."

Någon risk för dubbelräkning finns inte då regelverket för redovisning av ursprungsgarantier säkerställer att ursprungsgarantier annulleras vid elanvändning där företag anger att de använder miljömärkt el. Vad som däremot kan finnas är en "perception" om dubbelräkning, det vill säga att kan uppfattas att exempelvis ett pappersbruk endast använder förnybar el även om de sålt ursprungsgarantierna till en extern part. Vid en närmare granskning kommer det i så fall vara uppenbart att så inte är fallet då de inte annullerat ursprungsgarantier som motsvarar den använda elen. Det är alltså inte en fråga om en faktisk risk för dubbelräkning, utan endast att det felaktigt kan uppfattas så av någon part.

Skogsindustrierna motsätter sig att det finns ett krav att egenanvänd el måste annulleras av producenten. I § 19 bör följande skrivning strykas

"En ursprungsgaranti som innehåller uppgift enligt 16 § första stycket 8 om att elen förbrukas utan att matas in i ett elnät som omfattas av nätkoncession ska annulleras av producenten. En sådan ursprungsgaranti får endast användas för att garantera ursprunget på el som tagits ut inom samma elnät som den el som ursprungsgarantin avser har matats in i."

Det finns ingen skrivning i förnybartdirektivets artikel 19 eller standarden CEN-EN 16325 som kräver att ursprungsgarantier märkta med egenanvänd el måste annulleras av producenten motsvarande den förbrukade elen inom det icke-koncessionspliktiga nätet. CEN-EN 16325 ställer endast krav på att ursprungsgarantier som utfärdas för egenanvänd el måste märkas upp för att kunna särskiljas från ursprungsgarantier som utfärdas för el som har gått ut på ett distributions- eller transmissionsnät. Genom att ursprungsgarantier för egenanvänd el märkas upp kan de lätt särskiljas från ursprungsgarantier som utfärdas för el som har gått ut på ett distributions- eller transmissionsnät. Det blir således enkelt för de länder som inte vill godkänna denna typ av ursprungsgarantier att undvika dem. Det finns därför inget behov att kräva att egenanvänd el måste annulleras av producenten i Sverige för att upprätthålla förtroendet för det svenska systemet för ursprungsgarantier.

I många andra länder går det koncessionspliktiga nätet ända in i anläggningen varför frågan om egenanvändning inte blir aktuell. Det är helt orimligt att nationella definitioner av var ett koncessionspliktigt nät börjar och slutar ska få avgöra huruvida ursprungsgarantier ska få säljas vidare eller inte från liknande anläggningar i olika länder.

Systemet med ursprungsgarantier har många brister som till exempel att man i EU kan använda ursprungsgarantier från önationer som till exempel Cypern trots att det inte finns någon fysisk koppling

till kontinenten. Norge exporterar exempelvis ursprungsgarantier till kontinenten som vida överstiger fysiska flödet dit. Båda exemplen visar att det fysiska flödet inte är begränsande och det bör inte heller vara det för icke- konsessionspliktigt nät. Det är felaktigt att räkna en skenbar dubbelräkning i anläggningar med egenanvändning som en av de stora bristerna i systemet för ursprungsmärkning av el som behöver åtgärdas.

Stora konsekvenser för papper- och massaindustrin

Om förordningens förslag genomförs och egenanvänd el måste annulleras av producenten innebär det att industrin potentiellt går miste om mellan 50-500 miljoner årligen i uteblivna intäkter från försäljning av ursprungsgarantier. Det blir ett hårt slag för en industri som samtidigt på grund av den så kallade 95%-regeln går miste om fri tilldelning av utsläppsrätter av ett värde på ca 1,5 miljarder kronor årligen och riskerar att drabbas av ökade koldioxidskatter på 100-tals miljoner årligen.

Om förordningens förslag att egenanvänd el måste annulleras av producenten införs är risken stor att pappers- och massabruk helt avstår från att registrera ursprungsgarantier för sin förnybara elproduktion samt avstår från att köpa in ursprungsgarantier för sin elanvändning då det inte finns något krav på att göra det och endast innebär administration och kostnader.

Skogsindustriernas utgångspunkt

Skogsindustrin är en av Sveriges viktigaste näringar. Med sin förnybara råvara har skogsindustrin och skogsindustrins produkter en nyckelroll i utvecklingen mot ett hållbart, biobaserat samhälle och skapar sysselsättning i hela landet.

Med en elanvändning om cirka 18 TWh el per år motsvarar skogsindustrins elanvändning cirka 15 procent av Sveriges totala elanvändning. Detta gör skogsindustrin till en av Sveriges mest energiintensiva branscher. Drygt 6 TWh kommer från egen integrerad produktion av förnybar el. Skogsindustriernas medlemmar äger även vattenkraft och vindkraft vilket gör skogsindustrin totalt sett självförsörjande av förnybar el till 50 %. Skogsindustriernas medlemmar arbetar aktivt med att bygga ut vindkraft på egen mark.

Tillgång till fossilfri el till en konkurrenskraftig kostnad är en förutsättning för skogsindustrins konkurrenskraft. Framöver kommer skogsindustrin att behöva tillgång till ytterligare fossilfri el för att utveckla nya energikrävande verksamheter som till exempel Bio-CCS/U som kan bidra till att möta Sveriges och EU:s klimatmål.

För Skogsindustrierna

Johan Bruce
Ansvarig el och energi